

SPORTTITURVAN VAKUUTUSEHDOT

Yksilöllinen vakuutus ja ryhmävakuutus

Voimassa 1.1.2011 alkaen

SISÄLLYSLUETTELO

SOVELTAMISALUE	3	6	TIETOJEN ANTAMINEN SOPIMUKSEN VOIMASSAOLOAIKANA JA VAKUUTUKSEN PÄÄTTYESSÄ RYHMÄVAKUUTUKSESSA	6
1 VAKUUTETTU	3	6.1	Vakuutusyhtiön tiedonantovelvollisuus	6
2 EDUNSAAJA	3	6.2	Vakuutuksenottajan tiedonantovelvollisuus vaaran lisääntymisestä	7
3 VAKUUTUKSEN VOIMASSAOLO	3	6.3	Tiedon antaminen ryhmävakuutuksen päättymisestä	7
3.1 Voimassaoloalue.....	3	7	VAKUUTUSTAPAHTUMAN AIHEUTTAMINEN	7
3.2 Voimassaolo urheilussa	3	7.1	Vakuutustapahtuman aiheuttaminen	7
3.3 Voimassaoloaika	3	7.2	Vakuutuskorvaukseen oikeutetun aiheuttama vakuutustapahtuma	7
3.4 Vakuutetun iän vaikutus voimassaoloon	3	8	SYNTAKEETTUUS JA PAKKOTILA (36§)	7
4 TAPATURMA JA SEN RAJOITUKSET	3	9	EDUNSAAJAMÄÄRÄYS	7
4.1 Tapaturma, voimanponnistus ja liike	3	9.1	Edunsaaja	7
4.2 Tapaturmana ei korvata	3	9.2	Edunsaajamääräyksen muoto	7
4.3 Tapaturmasta riippumattoman sairauden, vian, vamman tai rappeutumisen vaikutus	3	9.3	Edunsaajamääräys ja sen muoto ryhmävakuutuksessa	7
5 YDINVAHINKO, SOTA JA LENTO-ONNETTOMUUS	3	10	KORVAUSMENETTELY	7
6 KORVAUSLAJIT	3	10.1	Korvauksen hakijan velvollisuudet	7
6.1 Hoitokorvaus	3	10.2	Korvausoikeuden vanhentuminen	7
6.2 Päiväkorvaus	4	10.3	Vakuutusyhtiön velvollisuudet	7
6.4 Kuulinkorvaus	4	10.4	Kuittaus vakuutuskorvauksesta	8
7 KORVAUKSEN HAKEMINEN	4	11	MUUTOKSENHAKU VAKUUTUSYHTIÖN PÄÄTÖKSEEN	8
7.1 Selvitys tapaturmasta.....	4	11.1	Itseoikaisu	8
7.2 Hoitokorvauksen hakeminen.....	4	11.2	Vakuutus- ja rahoitusneuvonta ja ratkaisuja antavat lautakunnat.....	8
YLEISET SOPIMUSEHDOT	5	11.3	Käräjäoikeus	8
1 KESKEISET KÄSITTEET	5	12	VAKUUTUSYHTIÖN TAKAUTUMISOIKEUS	8
2 TIETOJEN ANTAMINEN ENNEN VAKUUTUS-SOPIMUKSEN TEKEMISTÄ	5	13	VAKUUTUSSOPIMUKSEN MUUTTAMINEN	8
2.1 Vakuutusyhtiön tiedonantovelvollisuus	5	13.1	Sopimusehtojen muuttaminen vakuutuskauden aikana	8
2.2 Vakuutuksenottajan ja vakuutetun tiedonantovelvollisuus	5	13.2	Jatkuvan vakuutuksen sopimusehtojen muuttaminen kauden vaihtuessa	8
2.3 Tiedonantovelvollisuuden laiminlyönti	5	14	VAKUUTUSSOPIMUKSEN PÄÄTTYMINEN	8
3 VAKUUTUSYHTIÖN VASTUUN ALKAMINEN JA VAKUUTUSSOPIMUKSEN VOIMASSAOLO	5	14.1	Vakuutuksenottajan oikeus irtisanoa vakuutus	8
3.1 Vakuutusyhtiön vastuun alkaminen	5	14.2	Vakuutusyhtiön oikeus irtisanoa vakuutus vakuutuskauden aikana	8
3.2 Vakuutuksen myöntämisen perusteet	5	14.3	Menettely	9
3.3 Vakuutussopimuksen voimassaolo	5	14.4	Vakuutusyhtiön oikeus irtisanoa vakuutus vakuutuskauden lopussa	9
4 VAKUUTUSMAKSU	5	15	VAKUUTUSSOPIMUKSEN PÄÄTTYMINEN RYHMÄVAKUUTUKSESSA	9
4.1 Vakuutusmaksun suorittaminen	5	15.1	Vakuutuksenottajan oikeus irtisanoa vakuutus	9
4.2 Vakuutusmaksun viivästyminen	6	15.2	Vakuutusyhtiön oikeus irtisanoa vakuutus vakuutuskauden aikana	9
4.3 Päättyneen vakuutuksen voimaansaattaminen	6	15.3	Vakuutusyhtiön oikeus irtisanoa vakuutus vakuutuskauden lopussa	9
4.4 Viivästyneen vakuutusmaksun suorittaminen ryhmävakuutuksessa	6	15.4	Vakuutuksen päättymisen vakuutetun osalta	9
4.5 Vakuutusmaksun palauttaminen sopimuksen päättyessä	6	16	SOVELLETTAVA LAKI JA LASKUPERUSTEET	9
4.6 Kuittaus palautettavasta maksusta	6	17	MUITA VAKUUTUSSOPIMUSLAISSA KÄSITELTÄVIÄ ASIOITA	9
5 TIETOJEN ANTAMINEN SOPIMUKSEN VOIMASSAOLOAIKANA	6			
5.1 Vakuutusyhtiön tiedonantovelvollisuus	6			
5.2 Vakuutuksenottajan tiedonantovelvollisuus vaaran lisääntymisestä	6			

VAKUUTUSEHDOT

SOVELTAMISALUE

Sporttiturvan ehtoja noudatetaan urheilulisenssi- ja jäsenmaksuun sisältyviin urheiluvakuutuksiin. Vakuutukset voivat olla yksilöllisiä henkilövakuutuksia, jolloin vakuutusmaksun maksaa vakuutettu joko osittain tai kokonaan tai ryhmävakuutuksia, jolloin vakuutusmaksun maksaa joku muu kuin vakuutettu, yleensä ryhmävakuutus sopimuksessa mainittu vakuutuskesnottaja.

1 VAKUUTETTU

Vakuutettuina ovat urheilulisenssivakuutuksessa tai vakuutuskirjassa mainitut tai vakuutus sopimuksessa muuten yksilöidyt henkilöt.

2 EDUNSAAJA

Vakuutuksenottaja voi määrätä edunsaajan, jolle vakuutus korvaus maksetaan. Edunsaajamääräys sekä sen muutokset tai peruutukset on tehtävä kirjallisesti vakuutusyhtiölle.

3 VAKUUTUKSEN VOIMASSAOLU

3.1 Voimassaoloalue

Vakuutus on voimassa kaikkialla maailmassa. (Katso myös yleisten sopimusehtojen kohta 5.2).

3.2 Voimassaolo urheilussa

Vakuutus on voimassa urheilulisenssissä, vakuutus kirjassa tai vakuutus sopimuksessa mainitun urheilulajin kilpailussa, harjoituksissa ja niihin välittömästi liittyvillä meno- ja paluumatkoilla valitun urheilulisenssivakuutusvaihtoehdon mukaan tai vakuutus kirjassa taikka vakuutus sopimuksessa mainitussa laajuudessa.

Vakuutuksesta ei korvata työ- eikä opiskelutapaturmia eikä tapaturmia, joista on tai olisi ollut oikeus korvaukseen liikennevakuutuslain, sotilastapaturmalain tai jonkin muun vastaavan lain nojalla.

3.3 Voimassaoloaika

Vakuutusturva on voimassa urheilulisenssivakuutuksessa, vakuutus kirjassa tai vakuutus sopimuksessa ilmoitetun ajan.

3.4 Vakuutetun iän vaikutus voimassaoloon

Vakuutusturva päättyy sen vakuutuskauden lopussa, jonka aikana vakuutettu täyttää 70 vuotta, ellei toisin ole sovittu.

4 TAPATURMA JA SEN RAJOITUKSET

4.1 Tapaturma, voimanponnistus ja liike

4.1.1 Tapaturma

Tapaturma on äkillinen, ulkoinen ja ruumiinvamman aiheuttava tapahtuma, joka sattuu vakuutetun tahtomatta.

Tapaturmana pidetään myös vakuutetun tahtomatta sattunutta hukkumista, lämpöhalvausta, auringonpistoa, paleltumista, paineen huomattavasta vaihtelusta aiheutunutta vammautumista ja kaasumyrkytystä sekä vakuutetun erehdyksessä nauttiman aineen aiheuttamaa myrkytystä.

4.1.2 Voimanponnistus ja liike

Tapaturman lisäksi korvataan vakuutetun erityisen ja yksittäisen voimanponnistuksen ja

liikkeen välittömästi aiheuttama lihaksen tai jänteen venähdysvamma, johon on annettu lääkärin hoitoa 14 vuorokauden kuluessa vammautumisenesta. Korvausta maksetaan enintään kuuden viikon ajalta venähdysvamman syntymisestä. Voimanponnistuksen ja liikkeen aiheuttaman venähdysvamman hoitokuluina ei korvata magneettitutkimusta eikä leikkaus-toimenpiteitä.

4.2 Tapaturmana ei korvata

Tapaturmana ei korvata vammaa, joka on aiheutunut

- **vakuutetun sairauden, vian tai vamman aiheuttamasta vakuustapahtumasta**
- **sairauden tai ruumiinvian hoitamiseksi suoritettun leikkaus-, hoito- tai muun lääkinnällisen toimenpiteen johdosta, ellei toimenpidettä ole suoritettu tästä vakuutuksesta korvattavan vamman hoitamiseksi**
- **vakuutetun käyttämän lääkeaineen, alkoholin, muun huumaavan aineen tai ravinnoksi nauttiman aineen aiheuttamasta myrkytyksestä**
- **puremisesta hampaalle tai hammasproteesille, vaikka vahinkoon on vaikuttanut ulkopuolinenkin tekijä**
- **itsemurhasta tai sen yrityksestä.**

Tapaturmana ei myöskään korvata

- **nikamavälilevytyrää, vatsan tai nivusalueen tyriä, akillesjänteen repeämää eikä nivelten tavantakaisia sijoiltaan menemisiä, ellei vamma ole aiheutunut tapaturmasta, jossa tervekin kudos vaurioituisi**
- **puremasta tai pistosta saatua tartuntatautia**
- **psykykkisiä sairauksia, jotka aiheutuvat tapaturmasta.**

4.3 Tapaturmasta riippumattoman sairauden, vian, vamman tai rappeutumisen vaikutus

Tapaturmasta riippumattonta sairautta, vika, vammaa tai tuki- ja liikuntaelimestön rappeutusta ei korvata, vaikka ne olisivat oireettomia ennen tapaturmaa. Jos nämä tapaturmasta riippumattomat seikat ovat olennaisesti vaikuttaneet tapaturmasta aiheutuneen vamman syntyyn tai sen paranemisen pitkittymiseen, maksetaan hoito-, päivä- ja haattakorvauksia vain siltä osin kuin hoitokulujen, työkyvyttömyyden tai pysyvän haitan on katsottava aiheutuneen tästä tapaturmasta.

5 YDINVAHINKO, SOTA JA LENTO-ONNETTOMUUS

Vakuutuksesta ei makseta korvausta, jos vamma tai kuolema on aiheutunut

- **ydinvoimatuulissa kuvatusta ydinvahingosta tai ydinreaktioon tai ionisoivaan säteilyyn perutuvan materiaalin, laitteen tai aseiden aiheuttamasta vahingosta riippumatta siitä, missä ydinvahinko on sattunut**
- **sodasta tai aseellisesta selkkauksesta. Tätä rajoitusta ei sovelleta 10 päivän aikana aseellisten toimien alkamisesta, paitsi jos kyseessä on suursota tai vakuutettu on itse osallistunut sanottuihin toimiin.**

Vakuutuksesta ei makseta korvausta myöskään, jos vamma tai kuolema on aiheutunut harraste- tai ammatti-ilmailussa lentäjälle tai muulle lentohenkilöstöön kuuluvalla tai lentoon liittyvää tehtävää suorittavalle lento-onnettomuudessa. Tämä rajoitus voidaan poistaa lisämaksusta.

6 KORVAUSLAJIT

6.1 Hoitokorvaus

6.1.1 Oikeus hoitokorvaukseen

Oikeus hoitokorvaukseen syntyy, kun hoitokorvauslajin voimassaoloaikana vakuutetulle sattuneesta tapaturmasta aiheutuu hoitokuluja.

Hoitokulut korvataan siltä osin kuin niistä ei ole tai ei olisi ollut oikeutta korvaukseen sairausvakuutuslain tai jonkin muun lain nojalla.

Jos vakuutettu on tapaturman sattuessa 20-vuotias tai vanhempi, korvataan hoitokuluja enintään kolmelta vuodelta tapaturman satumisenesta, kuitenkin enintään tapaturman sattuessa voimassa ollut vakuutusmäärä.

Jos vakuutettu on tapaturman sattuessa alle 20-vuotias, korvataan hoitokuluja tapaturmaa kohti enintään tapaturman sattuessa voimassa ollut vakuutusmäärä.

Omapastuullisissa vakuutusvaihtoehdoissa hoitokuluja korvataan vain omavastuun ylittävältä osalta. Omavastuu vähennetään kerran kutakin tapaturmaa kohti.

6.1.2 Korvattavat hoitokulut

Hoitokulun korvaamisen edellytyksenä on, että vamman tutkimus tai hoito on lääkärin määräämä. Lisäksi tutkimusten ja hoitojen tulee olla yleisesti hyväksytyt lääketieteellisen käsityksen mukaisia ja kysymyksessä olevan vamman hoidon kannalta välttämättömiä.

- Näistä hoitokuluista korvataan kohtuulliset
- maksut lääkärin tai terveydenhuoltoalan ammattihenkilön suorittamista tutkimus- ja hoitotoimenpiteistä
 - maksut Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen antaman luvan perusteella apteekista myytävistä lääkevalmisteista sairaalan hoitopäivämaksut
 - maksut hammasvamman tutkimuksista ja hoidoista
 - matkakulut paikalliseen lääkäriin, hammaslääkäriin tai hoitolaitokseen tai siihen hoitopaikkaan, jonka vakuutusyhtiö on kohdan 6.1.4 perusteella valinnut
 - välttämättömät ylimääräiset kulut koulumatkoista, kun alle 20-vuotias vakuutettu on tapaturman vuoksi lääkärin määräyksestä tehnyt nämä matkat lisäkustannuksina aiheuttavalla kulkuneuvolla
 - tapaturman yhteydessä käytössä rikkoutuneiden silmälasien, kuulokojeen tai hammasproteesin korjaus- tai jälleenhankintakustannukset, **jos tapaturma on vaatinut lääkärin hoitoa ja korjaus tai jälleenhankinta on tehty viimeistään kahden vakuutuskauden kuluessa tapaturmasta.**

Jos vakuutukseen on valittu fyysikaalisen hoidon sisältävä vaihtoehto, korvataan hoitokuluina kohtuulliset kustannukset tapaturman aiheuttaman leikkaus- tai kipsaus hoidon jälkeisestä välttämättömästä lääkärin määräämästä ja hoitolaitoksessa annettavasta fyysikaalisesta hoidosta. Tällöin korvataan tapaturmaa kohti yksi fyysikaalisen hoidon jakso, johon voi sisältyä enintään 10 hoitokertaa.

6.1.3 Kulujen kohtuullisuus

Jos on ilmeistä, että korvattavaksi haettu kustannus huomattavasti ylittää yleisesti hyväksytyt ja noudatettavat kohtuullisen tason, vakuutusyhtiöllä on oikeus alentaa korvauksen määrää tältä osin, ei kuitenkaan alle kohtuullisen tason.

Oman auton käyttämisestä korvataan ehtojen mukaisina kohtuullisina tai välttämättöminä kuluina enintään sairausvakuutuslain perusteella Sosiaali- ja terveysministeriön antamassa asetuksessa määritelty moottori-ajoneuvon matkakustannuksen määrä.

6.1.4 Hoitopaikan valintamahdollisuus
Vakuutusyhtiö voi valita missä lääkärikeskuksessa, sairaalassa tai hoitolaitoksessa tutkimus- ja hoitotoimenpiteet on suoritettava, ellei tämä aiheuta vakuutetulle kohtuutonta hankaluutta.

6.1.5 Kulut, joita ei korvata
Hoitokuluina ei korvata

- **fysikaalisesta tai siihen rinnastettavasta hoidosta aiheutuvia kuluja, paitsi edellä kohdassa 6.1.2 mainitussa poikkeustapauksessa**
- **kustannuksia ortopedisten sidosten tai tukien hankkimisesta**
- **lääkinnällisiä välineitä tai muita apuvälineitä taikka tekojäseniä**
- **kuntoutuksesta aiheutuvia kuluja, jos kuntoutusta on annettu muualla kuin sairaanhoitolaitoksessa**
- **hivenaine-, kivennäisaine-, ravinto-, rohdos-, vitamiinivalmisteiden tai perusvoiteen taikka antroposofisen tai homeopaattisen tuotteen hankkimisesta aiheutuvia kuluja**
- **ansiomenetystä tai muita välillisiä menetyksiä.**

6.2 Päiväkorvaus

Oikeus päiväkorvaukseen työkyvyttömyysajalta syntyy, kun vakuutettu tulee työkyvyttömäksi päiväkorvauslajin voimassaoloaikana sattuneen tapaturman vuoksi.

Täydestä työkyvyttömyydestä maksetaan tapaturman sattuessa voimassa ollut päiväkorvaus ja osittaisesta työkyvyttömyydestä työkyvyn menetystä vastaava osa päiväkorvauksesta.

Vakuutettu on täysin työkyvytön, jos hän on kokonaan kykenemätön tekemään tavanomaisia työtehtäviään, ja osittain työkyvytön, jos hän on osittain kykenemätön tekemään näitä tehtäviä.

Korvausta maksetaan **aikaisintaan lääkärin toteaman työkyvyttömyyden alkamispäivästä lähtien. Omavastuullisessa vakuutusvaihtoehdossa kuitenkin vasta omavastuuajan päätyttyä. Omavastuu aika alkaa kulua lääkärin toteaman työkyvyttömyyden alkamispäivästä.**

Korvausta maksetaan saman tapaturman perusteella enintään 360 päivältä.

6.3 Haittakorvaus

Oikeus haittakorvaukseen syntyy, kun vakuutetulle aiheutuu pysyvä haitta haittakorvauslajin voimassaoloaikana sattuneen tapaturman vuoksi ja pysyvä haitta on jatkunut kolme kuukautta.

Pysyvällä haitalla tarkoitetaan lääketieteellisesti arvioitua yleistä haittaa, joka vammasta aiheutuu vakuutetulle ja joka ei lääketieteellisen todennäköisyyden mukaan enää parane. Haittaa määritettäessä otetaan huomioon ainoastaan vamman laatu. **Vammautuneen yksilölliset olosuhteet, kuten ammatti tai harrastukset, eivät vaikuta haitan määritykseen.**

Haitan suuruus määritetään tapaturman sattuessa voimassa olleen sosiaali- ja terveysministeriön antaman tapaturmavakuutuslakiin perustuvan haittaluokitus päätöksen perusteella. Vammat on jaettu haittaluokkiin 1-20 siten, että haittaluokka 20 tarkoittaa suurinta haittaa ja haittaluokka 1 pienintä korvattavaa haittaa. **Haittaluokan 1 mukaista pienintä haittaa sovelletaan haittaluokitus päätöksen mukaisesti ainoastaan silmien ja sormien vammoihin.**

Täydestä eli haittaluokan 20 mukaisesta pysyvästä haitasta maksetaan kertakorvauksena tapaturman sattuessa voimassa ollut vakuutusmäärä. Osittaisesta pysyvästä haitasta maksetaan kertakorvauksena niin monta kahdeskymmenesosaa tästä vakuutusmäärästä kuin haittaluokka osoittaa.

Pysyvä haitta määritetään viimeistään kolmen vuoden kuluttua tapaturmasta.

Jos haitta muuttuu vähintään kaksi haittaluokkaa ennen kuin kolme vuotta on kulunut korvauksen maksamisesta, muutetaan korvauksen määrää vastaavasti. Maksettua korvausta ei kuitenkaan peritä takaisin.

6.4 Kuolinkorvaus

Oikeus kuolinkorvaukseen syntyy, kun vakuutettu kuolee kuolinkorvauslajin voimassaoloaikana sattuneen tapaturman vuoksi.

Korvauksena maksetaan tapaturman sattuessa voimassa ollut vakuutusmäärä.

Korvausta ei makseta, jos vakuutettu kuolee sen jälkeen, kun tapaturmasta on kulunut kolme vuotta.

7 KORVAUKSEN HAKEMINEN

7.1 Selvitys tapaturmasta

Korvauksen hakijan tulee toimittaa vakuutusyhtiölle kirjallinen selvitys tapaturmasta. Tämän voi tehdä täyttämällä vakuutusyhtiön vahinkoilmoituksen.

7.2 Hoitokorvauksen hakeminen

Korvauksen hakijan tulee itse maksaa hoitokulut ja hakea niistä sairausvakuutuslain mukaiset korvaukset. Sairausvakuutuslain mukaiset korvaukset on haettava Kansaneläkelaitokselta kuuden kuukauden kuluessa hoitokulujen maksamisesta. Korvauksen hakijan on toimitettava vakuutusyhtiölle Kansaneläkelaitoksen alkuperäinen tosite sen maksamista korvauksista ja kopiot Kansaneläkelaitokselle annetuista tositteista.

Ne kuitit, joista ei ole saatu korvausta sairausvakuutuslain eikä muunkaan lain perusteella, on toimitettava vakuutusyhtiölle alkuperäisinä.

YLEISET SOPIMUSEHDOT

Yksilöllinen vakuutus ja ryhmävakuutus

Yleiset sopimusehdot sisältävät olennaisilta osin vakuutuslain (543/94) määräyksiä. Suluissa olevat pykälämerkinnät viittaavat niihin vakuutuslain säännöksiin, joissa käsitellään mainittuja asioita. Vakuutuslain sovelletaan myös niitä vakuutuslain säännöksiä, joita ei näihin yleisiin sopimusehtoihin ole kirjoitettu. Ryhmävakuutukseen sovelletaan jäljempänä olevia ehtokohtia, jollei ryhmävakuutuslomakkeessa tai ehdoissa ole jonkun asian kohdalla toisin sovittu.

Yksilöllisiin vakuutuksiin sovelletaan jäljempänä olevia ehtokohtia 1-16 sekä sellaisia vakuutuslain säännöksiä, joita ei näihin yleisiin sopimusehtoihin ole kirjoitettu. Ryhmävakuutuksiin sovelletaan jäljempänä olevia vakuutusehtoja 1-16 vastaavasti, jollei tekstissä tai ryhmävakuutuslomakkeessa ole jonkun asian kohdalla toisin mainittu.

1 KESKEISET KÄSITTEET (2 §, 6 §, 16 §, 17 § ja 31 §)

Henkilövakuutus on vakuutus, jonka kohteena on luonnollinen henkilö.

Vakuutuslain keskeinen sisältö määritellään vakuutuslain ja vakuutuslain ehdoissa. Ei sovelleta ryhmävakuutukseen.

Vakuutuslain on se, joka on tehnyt vakuutuslainantajan kanssa vakuutuslain.

Vakuutuslainantaja on Pohjola Vakuutus Oy. Vakuutuslainantajasta käytetään näissä ehdoissa nimitystä vakuutusyhtiö.

Vakuutettu on se, joka on vakuutuksen kohteena.

Vakuutuskausi on sovittu vakuutuskauden merkitty vakuutuksen voimassaoloaika. Vakuutuslain jatkua sovitun vakuutuskauden kerrallaan, jollei jompikumpi sopijaosa-puoli irtisano sopimusta.

Vakuutusmaksukausi on ajanjakso, jolta vakuutusmaksu on säännöllisin väliajoin sovittu maksettavaksi.

Vakuutus tapahtuma on se tapahtuma, jonka perusteella vakuutuksesta suoritetaan korvausta.

Ryhmävakuutus (2 §) on vakuutus, jossa vakuutettuina ovat vakuutuslainantajassa mainitun ryhmän jäsenet ja jonka koko vakuutusmaksun maksaa vakuutuslainantaja.

2 TIETOJEN ANTAMINEN ENNEN VAKUUTUSSOPIMUKSEN TEKEMISTÄ

2.1 Vakuutusyhtiön tiedonantovelvollisuus (5 § ja 9 §) (Ei koske ryhmävakuutusta)

Vakuutusyhtiö antaa ennen vakuutuslainantajan solmimista vakuutuksenhakijalle vakuutuslainantajan arvioimiseksi ja vakuutuksen valitsemiseksi tarpeelliset tiedot, kuten tietoja vakuutusyhtiön omista vakuutusmuodoista, vakuutusmaksuista ja vakuutusehdoista. Tietoja annettaessa kiinnitetään huomiota myös vakuutuslainantajan olennaisiin rajoituksiin.

Vakuutuslainantajan etämynnissä kuluttajalle on lisäksi annettava kuluttajansuojalain 6a luvussa tarkoitettuja ennakkotiedot. Etämynnillä tarkoitetaan esim. vakuutuslainantajan myymistä puhelimella tai verkossa.

Jos vakuutusyhtiö tai sen edustaja on vakuutuslainantajalle jättänyt vakuutuslainantajalle antamatta tarpeellisia tietoja vakuutuksesta tai on antanut hänelle siitä virheellisiä taikka harhaanjohtavia tietoja, vakuutuslainantajan katsotaan olevan voimassa sen sisältöisenä kuin vakuutuslainantajalla on saamiensa tietojen perusteella ollut aihetta käsittää.

2.2 Vakuutuslainantajan ja vakuutetun tiedonantovelvollisuus (22 § ja 24 §)

Vakuutuslainantajan ja vakuutetun tulee ennen vakuutuksen myöntämistä antaa oikeat ja täydelliset vastaukset vakuutusyhtiön esittämiin kysymyksiin, joilla voi olla merkitystä vakuutusyhtiön vastuun arvioimisen kannalta. Vakuutuslainantajan ja vakuutetun tulee lisäksi vakuutuskauden aikana ilman aiheetonta viivytystä oikaista vakuutusyhtiölle antamansa, vääriksi tai puutteellisiksi havaitsemansa tiedot.

Jos vakuutuslainantaja tai vakuutettu on täytäntöön edellä mainittua velvollisuuttaan menettänyt viipyllyksellä, vakuutuslainantaja ei sido vakuutusyhtiötä. Vakuutusyhtiöllä on oikeus pitää suoritettuja vakuutusmaksuja, vaikka vakuutus raukeaisi.

2.3 Tiedonantovelvollisuuden laiminlyönti

Jos vakuutuslainantaja tai vakuutettu on tahallisesti tai huolimattomuudesta, jota ei voida pitää vähäisenä, laiminlyönyt tiedonantovelvollisuutensa ja vakuutusyhtiö ei olisi lainkaan myöntänyt vakuutusta, jos oikeat ja täydelliset vastaukset olisi annettu, on vakuutusyhtiö vastuusta vapaa. Jos vakuutusyhtiö olisi myöntänyt vakuutuksen ainoastaan korkeampaa maksua vastaan tai muutoin toisilla ehdoilla, kuin oli sovittu, vakuutusyhtiön vastuu rajoittuu siihen, mikä vastaa sovittua vakuutusmaksua tai niitä ehtoja, joilla vakuutus olisi myönnetty.

Jos edellä sanotut tiedonantovelvollisuuden laiminlyönnin seuraamukset johtaisivat vakuutuslainantajan tai vakuutuslainantajan oikeutetun kannalta ilmeiseen kohtuuttomuuteen, niitä voidaan sovitella.

3 VAKUUTUSYHTIÖN VASTUUN ALKAMINEN JA VAKUUTUSSOPIMUKSEN VOIMASSAOLO

3.1 Vakuutusyhtiön vastuun alkaminen (11 §)

Vakuutusyhtiön vastuu alkaa, jollei muusta ajankohdasta ole yksilöllisesti sovittu vakuutuslainantajan kanssa silloin, kun vakuutusyhtiö tai vakuutuslainantaja antaa tai lähettää hyväksyvän vastauksen toisen sopijapuolen tarjoukseen.

Jos vakuutuslainantaja on antanut tai lähettänyt kirjallisen vakuutuslainantajan vakuutusyhtiölle ja jos on ilmeistä, että vakuutusyhtiö olisi hakemuksen hyväksynyt, vakuutusyhtiö vastaa myös hakemuksen antamisen tai lähettämisen jälkeen sattuneesta vakuutuslainantajan vastuu alkamisesta.

Vakuutusyhtiön vastuun alkamisen edellytyksenä on vakuutusmaksun suorittaminen, kun siihen on erityisiä syitä esimerkiksi vakuutuslainantajan aikaisemman maksun laiminlyönnin vuoksi tai kun kyseessä on määräaikainen vakuutus.

Maksamisedellytyksestä tehdään merkintä vakuutusmaksua koskevaan laskuun.

Vakuutuslainantajan tai hyväksyvä vastaus, jonka vakuutuslainantaja on antanut tai lähettänyt vakuutusyhtiön edustajalle, katsotaan jätetyksi tai lähetetyksi vakuutusyhtiölle. Jollei ole selvitystä siitä, mihin vuorokauden aikaan vastaus tai hakemus on annettu tai lähetetty, katsotaan tämän tapahtuneen kello 24.00.

3.2 Vakuutuksen myöntämisen perusteet (Ei koske ryhmävakuutusta)

Vakuutusmaksu ja muut sopimusehdot määrittävät vakuutuslainantajan vuosipäivän mukaan vakuutetun vakuutuslainantajan antamisen tai lähettämisen mukaisen ajankohdan terveydentilan perusteella. Vakuutusyhtiö ei hylkää vakuutusta koskevaa hakemusta sillä perusteella, että vakuutuslainantajan on sattunut tai sen henkilön, jolle vakuutuslainantaja haetaan, terveydentila on huonontunut sen jälkeen, kun hakemusasiakirjat on annettu tai lähetetty vakuutusyhtiöön.

Vakuutusmaksu ja muut sopimusehdot määrittävät vakuutuslainantajan vuosipäivän mukaan. Jos sopimukseen lisätään vakuutus, tämän vakuutuksen osalta vakuutusmaksu ja muut sopimusehdot määrittävät lisätyn vakuutuksen alkamisajankohdan mukaan.

3.3 Vakuutuslainantajan voimassaolo

Vakuutuslainantajan voimassaolo on joko määräaikainen tai jatkuva.

Määräaikainen vakuutuslainantajan voimassaolo sovitun vakuutuskauden. Vakuutus voi kuitenkin päättyä kesken vakuutuskauden jäljempänä kohdissa 4.2, 14.1 ja 14.2 mainituista syistä.

Jatkuva vakuutuslainantajan voimassaolo on ensimmäisen vakuutuskauden päättyttyä voimassa sovitun vakuutuskauden kerrallaan, jollei vakuutuslainantaja tai vakuutusyhtiö irtisano sopimusta.

Vakuutuslainantajan voimassaolo voi päättyä myös muista jäljempänä kohdissa 4.2, 14 ja 15 mainituista syistä.

4 VAKUUTUSMAKSU

4.1 Vakuutusmaksun suorittaminen (38 §)

Vakuutusmaksu on suoritettava kuukauden kuluessa siitä, kun vakuutusyhtiö lähetti vakuutuslainantajalle vakuutusmaksua koskevan laskun. Ensimmäistä maksua ei kuitenkaan tarvitse suorittaa ennen vakuutusyhtiön vastuun alkamista eikä myöhempiä maksuja ennen sovitun vakuutusmaksukauden tai vakuutuskauden alkamista. Poikkeuksena on kohdan 3.1 tilanteet, joissa maksun suorittaminen on vakuutusyhtiön vastuun alkamisen edellytys. Jos vakuutusyhtiön vastuu alkaa joltakin osin myöhemmin, tätä osaa koskevaa vakuutusmaksua ei tarvitse suorittaa ennen vastuun alkamista.

Vakuutusmaksun kaikkien vakuutusten maksut yhdistetään yhdeksi maksuksi, joka laskutetaan yhdessä tai useammassa erässä sopimuksen mukaan. Jos vakuutusmaksun muutoksesta johtuvaa maksua ei ole yhdistetty aikaisemmin sovituihin eriiin, laskutetaan tämä maksu erikseen. Vakuutusmaksuun maksettu vakuutusmaksu jaetaan sopimuksen kaikkien vakuutusten hyväksi maksusuorituksen ja veloituksen mukaisessa suhteessa niin, että kaikki jatkuvat vakuutukset ovat voimassa samaan päivämäärään.

Jos vakuutuksenottajan suoritus ei riitä kaikkien vakuutusyhtiön vakuutusmaksusaatavien maksamiseen, vakuutuksenottajalla on oikeus määrätä, mitä vakuutusmaksusaatavia hänen suorituksellaan lyhennetään. Vakuutusmaksu käytetään kuitenkin sen vakuutusmaksun hyväksi, jonka laskulla se on maksettu, ja tämän vakuutusmaksun vanhimman maksamatta olevan saatavan lyhentämiseen, ellei vakuutuksenottaja ole kirjallisesti erikseen toisin määrännyt.

4.2 Vakuutusmaksun viivästyminen (39§)

Jos vakuutuksenottaja on laiminlyönyt vakuutusmaksun suorittamisen osittain tai kokonaan kohdassa 4.1 tarkoitetussa määräajassa, vakuutusyhtiöllä on oikeus irtisanoa koko vakuutusmaksu päättyneeseen 14 päivän kuluessa irtisanomista koskevan ilmoituksen lähettämisestä.

Jos vakuutuksenottaja suorittaa koko vakuutusmaksun ennen irtisanomisaikaa päättyneeseen, vakuutus ei kuitenkaan pääty irtisanomisaikaa kuluessa. Vakuutusyhtiö mainitsee tästä mahdollisuudesta irtisanomista koskevassa ilmoituksessa.

Jos maksun laiminlyönti on johtunut vakuutuksenottajan maksuvaiketuksista, joihin hän on joutunut sairauden, työttömyyden tai muun erityisen seikan vuoksi pääasiassa omasta syyttään, vakuutus päättyy irtisanomisesta huolimatta vasta 14 päivän kuluessa esteen lakkaamisesta. Vakuutus päättyy kuitenkin viimeistään kolmen kuukauden kuluessa irtisanomisaikaa päättyneeseen. Irtisanomisilmoituksessa mainitaan tästä mahdollisuudesta vakuutuksen määräajaiseen jatkumiseen. Vakuutuksenottajan on ilmoitettava kirjallisesti tässä tarkoitetusta maksuvaiketeesta vakuutusyhtiölle viimeistään irtisanomisaikana.

Jos vakuutusmaksua ei suoriteta edellä kohdassa 4.1 tarkoitetussa määräajassa, myöhästymisajalta on suoritettava korkolain mukaista viivästyskorkoa.

Vakuutusyhtiö on oikeutettu korvauksiin vakuutusmaksun perinnästä aiheutuneista kuluista perintälain mukaisesti. Jos vakuutusmaksu peritään oikeusteitse, on vakuutusyhtiö oikeutettu lisäksi lain mukaisiin oikeudenkäyntimaksuihin ja -kuluihin.

Vakuutusyhtiö voi siirtää saatavansa perittäväksi kolmannelle osapuolelle.

4.3 Päättyneen vakuutuksen voimaansaattaminen (39§ ja 43§) (Ei koske ryhmävakuutusta)

Jos vakuutus on päättyneen muun kuin ensimmäisen vakuutusmaksun suorittamatta jättämisen vuoksi, vakuutus tulee uudelleen voimaan, jos vakuutuksenottaja maksaa suorittamatta jätetyn vakuutusmaksun kuuden kuukauden kuluessa vakuutuksen päättyneestä. Vakuutusyhtiö mainitsee tästä mahdollisuudesta irtisanomista koskevassa ilmoituksessa.

Jos vakuutus tulee uudelleen voimaan, vakuutusyhtiön vastuu alkaa maksun suorittamista seuraavasta päivästä.

4.4 Viivästyneen vakuutusmaksun suorittaminen ryhmävakuutuksessa

Jos vakuutus on päättyneen vakuutusmaksun suorittamatta jättämisen vuoksi, vakuutus tulee uudelleen voimaan, jos vakuutuksenottaja maksaa suorittamatta jätetyn vakuutusmaksun kuuden kuukauden kuluessa vakuutuksen päättyneestä. Vakuutusyhtiön vastuu alkaa maksun suorittamista seuraavasta päivästä. Vakuutus on tällöin voimassa alun perin sovitun vakuutuskauden loppuun siitä lukien, kun vakuutus tuli uudelleen voimaan.

4.5 Vakuutusmaksun palauttaminen sopimuksen päättyessä (45§)

Jos vakuutus päättyy sovitun ajankohtaa aikaisemmin, vakuutusyhtiöllä on oikeus vakuutusmaksuun vain siltä ajalta, jonka sen vastuu on ollut voimassa. Muu osa jo suoritettua vakuutusmaksusta palautetaan vakuutuksenottajalle.

Palautettava vakuutusmaksua määrättäessä voimassaoloaika lasketaan päivinä sen vakuutuskauden mukaan, jota vakuutusmaksu koskee.

Vakuutusyhtiö perii kultakin vakuutuskaudelta vakuutusmaksun vähimmäismaksun, jota ei palauteta, vaikka vakuutus päättyisikin kesken vakuutuskauden.

Vakuutusmaksua ei kuitenkaan palauteta jäljempänä tässä kohdassa mainituissa tilanteissa tai kun asiassa on menetelty viipillisesti kohdassa 2.2. tarkoitetuissa tilanteissa. Vakuutusmaksua ei kuitenkaan erikseen palauteta, jos palautettava maksu on vähemmän kuin vakuutusmaksun mainittu euromäärä.

4.6 Kuittaus palautettavasta maksusta

Vakuutusyhtiö voi vähentää palautettavasta vakuutusmaksusta maksamattomat erääntyneet vakuutusmaksut ja muut vakuutusyhtiön erääntyneet saatavat.

5 TIETOJEN ANTAMINEN SOPIMUKSEN VOIMASSA-OLOAIKANA (Ei koske ryhmävakuutusta)

5.1 Vakuutusyhtiön tiedontovelvollisuus (6§, 7§ ja 9§)

Vakuutusmaksun solmimisen jälkeen vakuutusyhtiö antaa vakuutuksenottajalle vakuutuskirjan sekä vakuutusehdot ellei niitä ole aiemmin annettu. Vakuutusten etämyynnissä kuluttajalle sovelletaan kuitenkin mitä kuluttajansuojalain 6 a luvun 11 §:ssä säädetään.

Vakuutuksen voimassaoloaikana vakuutusyhtiö lähettää vakuutuksenottajalle vuosittain tiedon vakuutusmaksusta ja muista sellaisista vakuutusta koskevista seikoista, joilla on vakuutuksenottajalle ilmeistä merkitystä (vuositiedote).

Jos vakuutusyhtiö tai sen edustaja on vakuutuksen voimassaoloaikana antanut vakuutusmaksusta puutteellisia, virheellisiä taikka harhaanjohtavia tietoja, vakuutusmaksun katsotaan olevan voimassa sen sisältöisenä kuin vakuutuksenottajalla oli saamiensa tietojen perusteella ollut aihetta käsittää, jos tällaisten puutteellisten, virheellisten taikka harhaanjohtavien tietojen voidaan katsoa vaikuttaneen vakuutuksenottajan menettelyyn. Tämä ei kuitenkaan koske tietoja, jotka

vakuutusyhtiö tai sen edustaja on vakuutus tapahtuman sattumisen jälkeen antanut tulevasta korvauksesta.

5.2 Vakuutuksenottajan tiedontovelvollisuus vaaran lisääntymisestä (27§)

Vakuutuksenottajan tulee ilmoittaa vakuutusyhtiölle vakuutusmaksusta päätettäessä ilmoitettujen ja vakuutusyhtiön vastuun arvioimisen kannalta merkityksellisten vahingonvaaraa lisäävien seikkojen kuten ammatin, harrastusten ja asuinpaikan muutoksista tai muun vakuutusturvan päättymisestä. Vaaraa lisäävä muutos voi myös olla esimerkiksi vakuutetun yhtäjaksoinen yli vuoden kestävä oleskelu ulkomailla. Muutoksesta on ilmoitettava vakuutusyhtiölle viimeistään kuukauden kuluessa muutosta seuraavan vuositiedotteen saamista. Terveystilan muutoksista ei tarvitse ilmoittaa. Vakuutusyhtiö muistuttaa vakuutuksenottajaa ilmoitusvelvollisuudesta vuositiedotteessa.

Jos vakuutuksenottaja on tahallisesti tai huolimattomuudesta, jota ei voida pitää vähäisenä, laiminlyönyt ilmoittaa edellä mainitusta vaaran lisääntymisestä ja vakuutusyhtiö ei asiantilan muuttumisen vuoksi olisi enää pitänyt vakuutusta voimassa, on vakuutusyhtiö vastuusta vapaa. Jos vakuutusyhtiö tosin olisi jatkanut vakuutusta, mutta ainoastaan korkeampaa maksua vastaan tai muutoin toisilla ehdoilla, vakuutusyhtiön vastuu rajoittuu siihen, mikä vastaa vakuutusmaksua tai niitä ehtoja, joilla vakuutus olisi jatkettu.

Jos edellä sanotut tiedontovelvollisuuden laiminlyönnin seuraamukset johtaisivat vakuutuksenottajan tai muun vakuutuskorvauksen oikeutetun kannalta ilmeiseen kohtuuttomuuteen, niitä voidaan sovitella.

6 TIETOJEN ANTAMINEN SOPIMUKSEN VOIMASSA-OLOAIKANA JAVAKUUTUKSEN PÄÄTTYESSÄ RYHMÄVAKUUTUKSESSA

6.1 Vakuutusyhtiön tiedontovelvollisuus (76§)

Jos ryhmävakuutuksessa on sovitettu, että vakuutusyhtiö pitää luetteloa ryhmävakuutusmaksuista, antaa yhtiö vakuutetuille vakuutuksen voimaan tultua ja sen jälkeen kohtuullisiin väliajoin tietoja vakuutusturvan laajuudesta, vakuutusturvan olennaisista rajoituksista, vakuutusmaksun perustavista vakuutetun velvollisuuksista sekä siitä, millä tavalla vakuutuksen voimassaolo riippuu vakuutetun kuulumisesta ryhmävakuutusmaksuissa mainittuun ryhmään.

Jos vakuutusyhtiö ei pidä luetteloa vakuutetuista, annetaan edellä mainitut tiedot vakuutetuille olosuhteet huomioon ottaen sopivalla ryhmävakuutusmaksuissa yksityiskohtaisesti sovitulla tavalla.

Jos vakuutuksenantaja tai sen edustaja on jättänyt vakuutetuille antamatta tarpeellisia tietoja tai on antanut hänelle siitä virheellisiä tai harhaanjohtavia tietoja, vakuutuksen katsotaan olevan voimassa hänen hyväksensä sen sisältöisenä kuin hänellä oli saamiensa tietojen perusteella ollut aihetta käsittää. Tämä ei kuitenkaan koske tietoja, jotka vakuutuksenantaja tai sen edustaja on vakuutus tapahtuman sattumisen jälkeen antanut tulevasta korvauksesta.

6.2 Vakuutuksenottajan tiedonantovelvollisuus vaaran lisääntymisestä (27§)

Vakuutuksenottajan tulee ilmoittaa vakuutusyhtiölle vakuutussopimusta päätettäessä ilmoitettujen ja vakuutusyhtiön vastuun arvioimisen kannalta merkityksellisten vahingonvaaraa lisäävien seikkojen kuten ammatin, harrastusten ja asuinpaikan muutoksista tai muun vakuutusturvan päättymisestä. Vaaraa lisäävä muutos voi myös olla esimerkiksi vakuutetun yhtäjaksoinen yli vuoden kestävä oleskelu ulkomailla. Muutoksesta on ilmoitettava vakuutusyhtiölle viimeistään kuukauden kuluttua muutosta seuraavan vuositiedotteen saamista. Terveydentilan muutoksista ei tarvitse ilmoittaa. Vakuutusyhtiö muistuttaa vakuutuksenottajaa ilmoitusvelvollisuudesta vuositiedotteessa.

Jos vakuutuksenottaja on tahallisesti tai huolimattomuudesta, jota ei voida pitää vähäisenä, laiminlyönyt ilmoittaa edellä mainitusta vaaran lisääntymisestä ja vakuutusyhtiö ei asiantilan muuttumisen vuoksi olisi enää pitänyt vakuutusta voimassa, on vakuutusyhtiö vastuusta vapaa. Jos vakuutusyhtiö tosin olisi jatkanut vakuutusta, mutta ainoastaan korkeampaa maksua vastaan tai muutoin toisilla ehdoilla, vakuutusyhtiön vastuu rajoittuu siihen, mikä vastaa vakuutusmaksua tai niitä ehtoja, joilla vakuutusta olisi jatkettu.

Jos edellä sanotut tiedonantovelvollisuuden laiminlyönnin seuraamukset johtaisivat vakuutuksenottajan tai muun vakuutuskorvaukseen oikeutetun kannalta ilmeiseen kohtuuttomuuteen, niitä voidaan sovitella.

6.3 Tiedon antaminen ryhmävakuutuksen päättymisestä (77§)

Jos ryhmävakuutus päättyy vakuutusyhtiön tai ryhmävakuutuksen ottajan toimenpiteiden johdosta, vakuutusyhtiö ilmoittaa vakuutetuille vakuutuksen päättymisestä olosuhteet huomioon ottaen sopivalla tavalla. Jos ryhmävakuutuksessa on sovittu, että vakuutusyhtiö pitää luetteloa ryhmävakuutuksen vakuutetuista, lähetetään ilmoitus vakuutetuille vakuutuksen päättymisestä. Jos vakuutusyhtiö ei pidä luetteloa vakuutetuista, annetaan ilmoitus päättymisestä samalla tavoin kuin ryhmävakuutussopimuksessa on sovittu mennettäväksi kohdassa 6.1 mainittujen tietojen antamisessa.

Vakuutetun osalta vakuutus päättyy kuukauden kuluttua siitä, kun vakuutusyhtiö lähetti vakuutetuille ilmoituksen päättymisestä tai ilmoitti ryhmävakuutussopimuksessa sovitulla tavalla vakuutuksen päättymisestä.

7 VAKUUTUSTAPAHTUMAN AIHEUTTAMINEN

7.1 Vakuutustapahtuman aiheuttaminen (28§)

Vakuutusyhtiö on vastuusta vapaa, jos vakuutettu on tahallisesti aiheuttanut vakuutustapahtuman.

Jos vakuutettu on aiheuttanut vakuutustapahtuman törkeästä huolimattomuudesta, vakuutusyhtiön vastuuta voidaan alentaa sen mukaan kuin olosuhteet huomioon ottaen on kohtuullista.

7.2 Vakuutuskorvaukseen oikeutetun aiheuttama vakuutustapahtuma (29§)

Jos muu vakuutuskorvaukseen oikeutettu henkilö kuin vakuutettu on tahallisesti aiheut-

tanut vakuutustapahtuman, vakuutusyhtiö on häneen nähden vastuusta vapaa. Jos henkilö on aiheuttanut vakuutustapahtuman törkeästä huolimattomuudesta tai jos hän on ollut sellaisessa iässä tai mielentilassa, ettei häntä olisi voitu tuomita rangaistukseen rikoksesta, hän voi saada vakuutuskorvauksen tai osan siitä ainoastaan, jos se katsotaan kohtuulliseksi ottaen huomioon ne olosuhteet, joissa vakuutustapahtuma on aiheutettu.

Jos vakuutettu on kuollut, maksetaan muille korvaukseen oikeutetuille se osa vakuutuskorvauksesta, jota ei makseta vakuutustapahtuman aiheuttajalle tai aiheuttajille.

8 SYYNÄKEETTOMUUS JA PAKKOTILA (36§)

Vakuutusyhtiö ei vastuusta vapautuakseen tai sen rajoittamiseksi vetoa edellä mainittuun kohtaan 7, jos vakuutettu aiheuttaessaan vakuutustapahtuman oli 12 vuotta nuorempi tai sellaisessa mielentilassa, ettei häntä olisi voitu tuomita rangaistukseen rikoksesta. Vakuutusyhtiö ei vastuusta vapautuakseen tai sen rajoittamiseksi vetoa kohtiin 5 ja 7, jos vakuutettu aiheuttaessaan vaaran lisääntymisen tai vakuutustapahtuman toimi henkilön tai omaisuuden vahingoittumisen ehkäisemiseksi sellaisissa olosuhteissa, että laiminlyönti tai toimenpide oli puolustettavissa.

9 EDUNSAAJAMÄÄRÄYS

9.1 Edunsaaja (47§)

(Ei koske ryhmävakuutusta, ks. kohta 9.3)

Vakuutuksenottajalla on oikeus määrätä henkilö, jolla on vakuutuksenottajan tai vakuutetun sijasta oikeus suoritettavaan vakuutuskorvaukseen (edunsaaja). Vakuutuksenottaja voi muuttaa tai peruuttaa edunsaajamääräyksen, jos vakuutustapahtumaa, jossa määräys on tarkoitettu sovellettavaksi, ei ole sattunut.

Jos edunsaajamääräys on voimassa, ei vakuutetun kuoleman johdosta suoritettava vakuutuskorvaus kuulu vakuutetun kuolinpesään. Vakuutuskorvaus kuuluu vakuutetun kuolinpesään, jos edunsaajamääräystä ei ole eikä korvausta ole määrätty vakuutusehdoissa suoritettavaksi vakuutuksenottajalle.

9.2 Edunsaajamääräyksen muoto (48§)

Edunsaajamääräys taikka sen peruuttaminen tai muuttaminen on mitätön, jollei sitä ole kirjallisesti ilmoitettu vakuutusyhtiölle.

9.3 Edunsaajamääräys ja sen muoto ryhmävakuutuksessa

Edunsaajamääräyksestä sovitaan ryhmävakuutussopimuksessa vakuutusyhtiön ja vakuutuksenottajan kesken.

Edunsaaja voidaan muuttaa, jos muutosoikeudesta on sovittu ryhmävakuutussopimuksessa.

Jos edunsaajamääräys on voimassa, ei vakuutetun kuoleman johdosta suoritettava vakuutuskorvaus kuulu vakuutetun kuolinpesään. Vakuutuskorvaus kuuluu vakuutetun kuolinpesään, jos edunsaajamääräystä ei ole eikä korvausta ole vakuutusehdoissa määrätty suoritettavaksi vakuutuksenottajalle.

10 KORVAUSMENETTELY

10.1 Korvauksen hakijan velvollisuudet (69§ ja 72§)

Korvauksen hakijan on annettava vakuutusyhtiölle sellaiset asiakirjat ja tiedot, jotka ovat

tarpeen vakuutusyhtiön vastuun selvittämiseksi.

Tällaisia asiakirjoja ja tietoja ovat esimerkiksi ne, joiden avulla voidaan todeta, onko vakuutustapahtuma sattunut, kuinka suuri vahinko on syntynyt ja kenelle korvaus on suoritettava. Korvauksen hakija on velvollinen hankkimaan ne selvitykset, jotka ovat parhaiten hänen saatavissaan ottaen kuitenkin huomioon myös vakuutusyhtiön mahdollisuudet hankkia selvityksiä. (Kato vakuutusehtojen kohta 6, korvauksen hakeminen).

Vakuutusyhtiö ei ole velvollinen suorittamaan korvausta ennen kuin se on saanut edellä mainitut selvitykset.

Jos korvauksenhakija on vakuutustapahtuman jälkeen vilpillisesti antanut vakuutusyhtiölle vääriä tai puutteellisia tietoja, joilla on merkitystä vakuutusyhtiön vastuun arvioimisen kannalta, voidaan hänen korvaustaan alentaa tai se voidaan evätä sen mukaan, kuin olosuhteet huomioon ottaen on kohtuullista.

Korvauskäsittelyssä voidaan tarkistaa eri yhtiöille ilmoitettuja vahinkoja vahinkovakuutuksia koskevasta vakuutusyhtiöiden yhteisestä tietojärjestelmästä.

10.2 Korvausoikeuden vanhentuminen (73 §)

Vakuutuskorvausta on haettava vakuutusyhtiöltä vuoden kuluessa siitä, kun korvauksen hakija sai tietää vakuutuksen voimassaolosta, vakuutustapahtumasta ja vakuutustapahtumasta aiheutuneesta vahinkoseuraamuksesta. Korvausvaatimus on joka tapauksessa esitettävä 10 vuoden kuluessa vakuutustapahtumasta tai vahinkoseuraamuksesta. Korvausvaatimuksen esittämiseen rinnastetaan ilmoituksen tekeminen vakuutustapahtumasta. Jos korvausvaatimusta ei esitetä tässä ajassa, korvauksen hakija menettää oikeutensa korvaukseen.

10.3 Vakuutusyhtiön velvollisuudet (7§, 8§, 9§, 67§, 68§ ja 70§)

Vakuutustapahtuman sattumisen jälkeen vakuutusyhtiö on velvollinen antamaan korvauksen hakijalle kuten esimerkiksi vakuutetuille tai edunsaajalle tietoja vakuutuksen sisällöstä ja korvauksen hakemismenettelystä. Korvauksen hakijalle mahdollisesti annetut ennakkotiedot tulevasta korvauksesta, korvausmäärästä tai korvauksen suorittamistavasta eivät vaikuta vakuutussopimuksen mukaiseen suorittamisvelvollisuuteen.

Vakuutusyhtiö suorittaa vakuutustapahtumasta johtuvan vakuutussopimuksen mukaisen korvauksen tai ilmoittaa, ettei korvausta suoriteta, joutuisasti ja viimeistään kuukauden kuluttua siitä, kun se on saanut vastuunsa selvittämisen kannalta tarpeelliset asiakirjat ja tiedot. Jos korvauksen määrä ei ole riidaton, vakuutusyhtiö suorittaa kuitenkin edellä mainitussa ajassa korvauksen riidattoman osan.

Vakuutusyhtiö ilmoittaa vajaavaltaisen kotipaikan holhousviranomaiselle vajaavaltaiselle suoritettavasta muusta kuin kustannusten tai varallisuuden menetysten korvaamista koskevasta vakuutuskorvauksesta, jos korvauksen kokonaismäärä on suurempi kuin 1 000 euroa.

Viivästyneelle korvaukselle vakuutusyhtiö maksaa korkolaissa säädetyn viivästyskoron.

10.4 Kuittaus vakuutuskorvauksesta

Vakuutusyhtiö voi vähentää korvauksesta maksamattomat erääntyneet vakuutusmaksut ja muut vakuutusyhtiön erääntyneet saatavat kaikkien niiden vakuutusyhtiöiden osalta, jotka voivat olla vakuutuksenantajana sopimuksessa.

11 MUUTOKSENHAKU VAKUUTUSYHTIÖN PÄÄTÖKSEEN (8§ ja 74§)

Vakuutuksenottajalla tai korvauksenhakijalla on käytettävissään eri keinoja saadakseen muutosta vakuutusyhtiön päätökseen. Jos yhteydenotto vakuutusyhtiöön ei selvitä asiaa, hän voi kysyä neuvoa ja opastusta Vakuutus- ja rahoitusneuvonnasta tai pyytää ratkaisusuositusta lautakunnista. Tyytymättömällä on myös mahdollisuus nostaa kanne oikeudessa vakuutusyhtiötä vastaan.

11.1 Itseoikaisu

Jos vakuutuksenottaja tai korvauksenhakija epäilee virhettä vakuutusyhtiön päätöksessä, hänellä on oikeus saada lähempää tietoa seikoista, jotka ovat johtaneet ratkaisuun. Vakuutusyhtiö oikeasekä päätökseen, jos uudet selvitykset antavat siihen aiheita.

11.2 Vakuutus- ja rahoitusneuvonta ja ratkaisuja antavat lautakunnat

Jos vakuutuksenottaja tai korvauksenhakija on tyytymätön vakuutusyhtiön päätökseen, hän voi kysyä neuvoa ja opastusta Vakuutus- ja rahoitusneuvonnasta. Toimisto on puolueeton elin, jonka tehtävänä on neuvoa kuluttajia vakuutus- ja korvausasioissa. Vakuutusyhtiön päätös voidaan viedä toimiston yhteydessä toimivaan Vakuutuslautakuntaan. Sen tehtävänä on antaa ratkaisusuosituksia erimielisyyksistä, jotka koskevat lain ja vakuutusehtojen tulkintaa ja soveltamista vakuutusuhteessa.

Vakuutusyhtiön päätös voidaan saattaa ratkaistavaksi myös kuluttajariitalautakuntaan, joka antaa ratkaisusuosituksia kuluttajansuojalainsäädännön perusteella.

Lautakunnat eivät ota käsiteltäväksi asiaa, joka on vireillä oikeudessa tai on siellä käsitelty. Neuvontapalvelut ja lautakuntien lausunnot ovat maksuttomia.

11.3 Käräjäoikeus

Jos vakuutuksenottaja tai korvauksenhakija ei tyydy vakuutusyhtiön päätökseen, hän voi panna vireille kanteen vakuutusyhtiötä vastaan. Kanne voidaan panna vireille joko asianosaisen Suomessa olevan kotipaikan käräjäoikeudessa tai vakuutusyhtiön kotipaikan taikka Suomessa olevan vahinkopaikan käräjäoikeudessa, jollei Suomen kansainvälisten sopimuksista muuta johdu.

Kanne vakuutusyhtiön tekemän päätöksen johdosta on nostettava kolmen vuoden kuluessa siitä, kun asianosainen sai kirjallisen tiedon vakuutusyhtiön päätöksestä ja tästä määräajasta. Määräajan kuluu umpeen oikeutta kanteen nostamiseen ei enää ole.

Lautakuntakäsittelyt katkaisevat kanneoikeuden vanhentumisen.

12 VAKUUTUSYHTIÖN TAKAUTUMISOIKEUS (75§)

Vakuutetun oikeus korvaukseen sairauden tai tapaturman aiheuttamista kustannuksista ja varallisuuden menetyksestä vahingosta korvausvastuussa olevalta kolmannelta henkilöltä siirtyy vakuutusyhtiölle sen suorittamaan korvausmäärään saakka.

Jos vahingon on aiheuttanut kolmas henkilö yksityishenkilönä, työntekijänä, virka-miehenä tai näihin vahingonkorvauslain 3 luvun mukaan rinnastettavana muuna henkilönä, syntyy vakuutusyhtiölle takautumisoikeus kyseistä henkilöä kohtaan vain, jos tämä on aiheuttanut vakuutustapahtuman tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta tai jos hän on korvausvastuussa huolimattomuudestaan riippumatta.

13 VAKUUTUSSOPIMUKSEN MUUTTAMINEN

13.1 Sopimusehtojen muuttaminen vakuutuskauden aikana (20§)

Vakuutusyhtiöllä on oikeus vakuutuskauden aikana muuttaa vakuutusmaksua tai muita sopimusehtoja vastaamaan oikeita tai muutuneita olosuhteita, jos:

- 1 vakuutuksenottaja tai vakuutettu on tahallisesti tai huolimattomuudesta, jota ei voida pitää vähäisenä, laiminlyönyt kohdassa 2.2 tarkoitetun tiedonantovelvollisuutensa ja vakuutusyhtiö, jos oikeat ja täydelliset tiedot olisi annettu, olisi myöntänyt vakuutuksen ainoastaan korkeampaa maksua vastaan tai muutoin toisilla ehdoilla, kuin oli sovittu; tai
- 2 vakuutuksenottaja tai vakuutettu on menetellyt vilpillisesti täyttäessään kohdassa 2.2 mainittua tiedonantovelvollisuuttaan ja vakuutus tästä huolimatta laiminlyönnin seuraamusten sovittelun vuoksi kohdan 2.2 mukaan sitoo vakuutusyhtiötä tai
- 3 vakuutuksenottajan tai vakuutetun vakuutusyhtiölle sopimusta päätettäessä ilmoittamissa seikoissa on vakuutuskauden aikana tapahtunut kohdassa 5.2 tarkoitettu muutos ja vakuutusyhtiö olisi myöntänyt vakuutuksen ainoastaan korkeampaa maksua vastaan tai muutoin toisilla ehdoilla siinä tapauksessa, että vakuutettuun liittyvä seikka olisi ollut muutosta vastaava jo vakuutusta myönnettäessä.

Vakuutusyhtiö lähettää vakuutuksenottajalle ilman aiheetonta viivytystä saatuaan tiedon edellä mainitusta seikasta, ilmoituksen vakuutusmaksun tai ehtojen muutoksesta. Ilmoituksessa mainitaan, että vakuutuksenottajalla on oikeus irtisanoa vakuutus.

13.2 Jatkuvan vakuutuksen sopimusehtojen muuttaminen kauden vaihtuessa (19§ ja 20 a §)

A. Ilmoitusmenettely

Vakuutusyhtiöllä on oikeus vakuutuskauden vaihtuessa muuttaa vakuutusehtoja ja -maksua sekä muita sopimusehtoja, kun perusteena on

- uusi tai muuttunut lainsäädäntö tai viranomaisen määräys
- ennalta arvaamaton olosuhteiden muutos (esimerkiksi kansainvälinen kriisi, poikkeuksellinen luonnontapahtuma, suuronnettomuus)
- vakuutuksen korvausmenon muutos

Vakuutusyhtiöllä on lisäksi oikeus tehdä vakuutusehtoihin ja muihin sopimusehtoihin vähäisiä muutoksia, joilla ei ole vaikutusta vakuutussopimuksen keskeiseen sisältöön.

Jos vakuutusyhtiö tekee vakuutussopimukseen edellä kuvattuja muutoksia, vakuutusyhtiö lähettää vakuutusmaksua koskevan laskun yhteydessä vakuutuksenottajalle ilmoituksen siitä, miten vakuutusmaksu tai muut sopimusehdot muuttuvat. Ilmoituksessa mainitaan, että vakuutuksenottajalla on oikeus irtisanoa vakuutus.

Muutos tulee vakuutuksessa voimaan sen vakuutusmaksukauden tai, jos maksukaudesta ei ole sovittu, sen kalenterivuoden alusta lukien, joka ensiksi seuraa kuukauden kuluttua ilmoituksen lähettämisestä.

B. Vakuutuksen irtisanomista edellyttävät muutokset

Jos vakuutusyhtiö muuttaa vakuutusehtoja, -maksuja tai muita sopimusehtoja muissa kuin edellä kohdassa A luetelluissa tapauksissa tai poistaa vakuutuksesta voimakkaasti markkinoidun edun, vakuutusyhtiön on kirjallisesti irtisanottava vakuutus päätymään vakuutuskauden lopussa. Irtisanomista koskeva ilmoitus lähetetään viimeistään kuukautta ennen vakuutuskauden päättymistä.

14 VAKUUTUSSOPIMUKSEN PÄÄTTYMINEN

(Ei koske ryhmävakuutusta, ks. kohta 5)

14.1 Vakuutuksenottajan oikeus irtisanoa vakuutus (12§)

Vakuutuksenottajalla on oikeus milloin tahansa irtisanoa vakuutus päätymään vakuutuskauden aikana. Irtisanominen on suoritettava kirjallisesti. Muu irtisanominen on mitätön. Jos vakuutuksenottaja ei ole määrännyt myöhemmää vakuutuksen päättymisaikaa, vakuutus päättyy, kun irtisanomista koskeva ilmoitus on jätetty tai lähetetty vakuutusyhtiölle.

14.2 Vakuutusyhtiön oikeus irtisanoa vakuutus vakuutuskauden aikana (17§, 25§ ja 27§)

Vakuutusyhtiöllä on oikeus irtisanoa vakuutus päätymään vakuutuskauden aikana, jos:

- 1 vakuutuksenottaja tai vakuutettu on tahallisesti tai huolimattomuudesta, jota ei voida pitää vähäisenä, laiminlyönyt kohdassa 2.2 tarkoitetun tiedonantovelvollisuutensa ja vakuutusyhtiö ei olisi lainkaan myöntänyt vakuutusta, jos oikeat ja täydelliset vastaukset olisi annettu;
- 2 vakuutuksenottaja tai vakuutettu on menetellyt vilpillisesti täyttäessään kohdassa 2.2 mainittua tiedonantovelvollisuuttaan ja vakuutussopimus tästä huolimatta kyseisen kohdan perusteella sitoo vakuutusyhtiötä;
- 3 vakuutuksenottajan tai vakuutetun vakuutusyhtiölle sopimusta päätettäessä ilmoittamissa seikoissa on vakuutuskauden aikana tapahtunut kohdassa 5.2 tarkoitettu muutos eikä vakuutusyhtiö olisi myöntänyt vakuutusta siinä tapauksessa, että vakuutettuun liittyvä seikka olisi ollut muutosta vastaava jo vakuutusta myönnettäessä
- 4 vakuutettu on tahallisesti aiheuttanut vakuutustapahtuman
- 5 vakuutettu on vakuutustapahtuman jälkeen antanut vakuutusyhtiölle vilpillisesti vääriä tai puutteellisia tietoja, joilla on merkitystä vakuutusyhtiön vastuun arvioimisen kannalta.

14.3 Menettely

Vakuutusyhtiö suorittaa irtisanomisen kirjallisesti ilman aiheetonta viivytystä saatuaan tiedon irtisanomiseen oikeuttavasta perusteesta. Irtisanomista koskevassa ilmoituksessa mainitaan irtisanomisperuste. Vakuutus tai vakuutusturva yksittäisen vakuutetun osalta päättyy kuukauden kuluttua irtisanomista koskevan ilmoituksen lähettämisestä.

Vakuutusyhtiön oikeus irtisanoa vakuutusmaksun suorittamisen laiminlyönnin vuoksi määräytyy kohdan 4.2 mukaisesti.

14.4 Vakuutusyhtiön oikeus irtisanoa vakuutusmaksukauden lopussa (17§)

Vakuutusyhtiöllä on oikeus irtisanoa vakuutusmaksukauden lopussa.

Jos vakuutusmaksukausi on lyhyempi kuin yksi vuosi tai siitä ei ole sovittu, vakuutusyhtiöllä on vastaavasti oikeus irtisanoa vakuutusmaksukauden lopussa. Irtisanominen suoritetaan kirjallisesti viimeistään kuukautta ennen vakuutusmaksukauden päättymistä tai, jos vakuutusmaksukaudesta ei ole sovittu, viimeistään kuukautta ennen kalenterivuoden päättymistä. Ilmoituksessa mainitaan irtisanomisperuste.

Vakuutusta ei kuitenkaan irtisanota sen vuoksi, että vakuutetun terveydentila on vakuutuksen ottamisen jälkeen huonontunut, eikä sen vuoksi, että vakuutustapahtuma on sattunut.

15 VAKUUTUSSOPIMUKSEN PÄÄTTYMINEN RYHMÄVAKUUTUKSESSA

15.1 Vakuutuksenottajan oikeus irtisanoa vakuutus

Vakuutuksenottajalla on oikeus milloin tahansa irtisanoa vakuutusmaksukauden aikana. Irtisanominen on suoritettava kirjallisesti. Muu irtisanominen on mitätön. Jos vakuutuksenottaja ei ole määrännyt myöhempää päättymisaikaa, vakuutus päättyy, kun irtisanomista koskeva ilmoitus on jätetty tai lähetetty vakuutusyhtiölle.

15.2 Vakuutusyhtiön oikeus irtisanoa vakuutusmaksukauden aikana (25§ ja 27§)

Vakuutusyhtiöllä on oikeus irtisanoa vakuutusmaksukauden aikana, (tai irtisanoa vakuutusturva yksittäisen vakuutetun osalta vakuutusmaksukauden aikana) jos

- 1 vakuutuksenottaja tai vakuutettu on tahallisesti tai huolimattomuudesta, jota ei voida pitää vähäisenä, laiminlyönyt kohdassa 2.2 tarkoitetun tiedonantovelvollisuutensa ja vakuutusyhtiö ei olisi lainkaan myöntänyt vakuutusta, jos oikeat ja täydelliset vastaukset olisi annettu;
- 2 vakuutuksenottaja tai vakuutettu on menettänyt vilpillisesti täyttäessään kohdassa 2.2 mainittua tiedonantovelvollisuuttaan ja vakuutussopimus tästä huolimatta kyseisen kohdan perusteella sitoo vakuutusyhtiötä;
- 3 vakuutuksenottajan tai vakuutetun vakuutusyhtiölle sopimusta päätettäessä ilmoittamissa seikoissa on vakuutusmaksukauden aikana tapahtunut kohdassa 5.2 tarkoitettu muutos eikä vakuutusyhtiö olisi myöntänyt vakuutusta siinä tapauksessa, että vakuutettuun liittyvä seikka olisi ollut muutosta vastaava jo vakuutusta myöntäessä;
- 4 vakuutettu on tahallisesti aiheuttanut vakuutustapahtuman
- 5 vakuutettu on vakuutustapahtuman jälkeen antanut vakuutusyhtiölle vilpillisesti vääriä tai puutteellisia tietoja, joilla on merkitystä vakuutusyhtiön vastuun arvioimisen kannalta.

Vakuutusyhtiö suorittaa irtisanomisen kirjallisesti ilman aiheetonta viivytystä saatuaan tiedon irtisanomiseen oikeuttavasta perusteesta. Vakuutus (tai vakuutusturva yksittäisen vakuutetun osalta) päättyy kuukauden kuluttua irtisanomista koskevan ilmoituksen lähettämisestä.

15.3 Vakuutusyhtiön oikeus irtisanoa vakuutusmaksukauden lopussa

Vakuutuskausi ja sen jatkuminen määritellään ryhmävakuutussopimuksessa. Vakuutusyhtiöllä on oikeus irtisanoa vakuutus päätty-

mään kauden vaihtuessa ilmoittamalla sitä kirjallisesti vakuutuksenottajalle viimeistään kuukautta ennen kauden vaihtumista.

15.4 Vakuutuksen päättymisen vakuutetun osalta

Edellä tässä kohdassa mainituissa tilanteissa vakuutusyhtiö ilmoittaa vakuutuksen päättymisestä vakuutetulle kohdan 6.2 mukaista menettelyä käyttäen.

Vakuutetun osalta vakuutus päättyy kuukauden kuluttua siitä, kun vakuutusyhtiö on lähettänyt vakuutetulle ilmoituksen päättymisestä tai ilmoitti ryhmävakuutussopimuksessa sovitulla tavalla vakuutuksen päättymisestä.

16 SOVELLETTAVA LAKI JA LASKUPERUSTEET

Kaikissa vakuutuksissa sovelletaan Suomen lakia ja lisäksi vakuutusyhtiönlain edellyttämiä laskuperusteita.

17 MUITA VAKUUTUSSOPIMUSLAISSA KÄSITELTÄVIÄ ASIOITA

Vakuutussopimuslaissa on säännöksiä myös seuraavista asioista:

- Soveltamisala (1 §)
- Säännösten pakottavuus (3 §)
- Virheellisten tietojen ja vaaran lisääntymisen merkityksettömyys (35 §)
- Syyntakeettomuus ja pakkotila (36 §)
- Vastuun rajoittaminen eräissä tapauksissa (37 §)
- Maksun suorittaminen pankkiin tai postiin (44 §)
- Vakuutusmaksusaatavan vanhentuminen (46 §)
- Edunsaajamääräyksen raukeaminen (49 §)
- Edunsaajamääräyksen tulkinta (50 §)
- Ilmoitukset edunsaajamääräystä koskevan sitoumuksen saajalle (53 §)
- Ulosmittaus tapaturmavakuutuksessa (55 §)
- Takaisinsaanti konkurssipesään henkilövakuutuksessa (56 §)
- Maksu vääriä henkilöille (71 §)
- Vakuutetun ilmoitukset (78 §)

